

Vergroten bekendheid concept OiB (Onderwijs in Bedrijf)

Deze uitwerking is in co-creatie met studenten, begeleiders uit de praktijk en hun managers en begeleiders vanuit school en hun managers gemaakt.
Op deze plaats willen we hen heel hartelijk bedanken voor hun onmisbare inzet en inbreng tijdens vijf werksessies.

Met elkaar hebben we de veranderwens 'Vergroten bekendheid concept OiB' omgezet in een visueel en in deze beschrijving wat OiB is en wat er gebeurt. Deze kunnen gebruikt worden in het onderwijsbedrijf, bij voorlichting en bij open dagen, voor de introductie van nieuwe medewerkers, enzovoort.

Onderwijs in Bedrijf: wat is het, wat gebeurt er?

Binnen Onderwijs in Bedrijf (OiB) komen leren en werken samen, in een beschermde omgeving die we onderwijsbedrijven noemen. Onze studenten krijgen er begeleiding van vakprofessionals uit de praktijk en docenten van school. Zij trekken met elkaar op om tot opleiden op maat te komen. Het is een dynamische mix van bedrijf en school.

Het leren in de praktijk is bij MBO Amersfoort een leidend principe. Daartoe hebben wij verschillende onderwijsbedrijven opgericht. Zo kunnen veel van onze BOL-studenten een deel van hun opleiding in die praktijk doen.

We hebben er zo'n 15: voor Entree, Zorg & Welzijn, Sport, Zakelijke dienstverlening, Handel, Gastvrijheid, Mobiliteit, Transport & Logistiek.

Wat komt er in deze beschrijving aan bod:

1. Wat is een onderwijsbedrijf?
2. Waarin verschilt een onderwijsbedrijf van een leerbedrijf?
3. Wie zijn er in een onderwijsbedrijf en welke rollen hebben zij?
4. Wat doen studenten in een onderwijsbedrijf?
5. Wat gebruiken studenten in een onderwijsbedrijf?
6. Wanneer zijn studenten in een onderwijsbedrijf?
7. Waar ontwikkelen studenten zich in een onderwijsbedrijf?
8. Welke 'soorten' onderwijsbedrijven zijn er?
9. De essentie wat anders verwoord
10. De visueel

1. Wat is een onderwijsbedrijf?

Een onderwijsbedrijf is een leeromgeving voor groepen studenten. Leren en werken komen hier samen. Het leren van studenten staat centraal. Hun leerwensen vormen het vertrekpunt. Een onderwijsbedrijf is een levensechte omgeving. Loop je er binnen dan ademt het 'bedrijf'. Het heeft de apparatuur en inrichting van een bedrijf. Kijk je wat verder dan zie je ook 'school'. Denk aan een instructie- of oefenruimte of aan een ruimte voor reflectie en uitwerken van opdrachten/verslagen. Het is een mix van bedrijf en school.

Studenten verlenen er diensten en producten aan klanten, cliënten, bewoners of gasten. Het onderwijsbedrijf is daarop ingericht. Daarin komen leren en werken samen. Een onderwijsbedrijf is ook een 'beschermde' omgeving. Vakprofessionals die zijn getraind in begeleiding ondersteunen studenten in het onderwijsbedrijf in hun leerproces. Dit zijn instructeurs of werkbegeleiders. Zij zorgen er met studenten voor dat diensten en producten voldoen aan de kwaliteit die klanten, cliënten of gasten vragen. Docenten die in het onderwijsbedrijf zijn, ondersteunen studenten in hun leerproces en waar dat helpend is instructeurs of werkbegeleiders in het begeleiden. Deze docenten zijn studieloopbaanbegeleiders van studenten of leercoaches. Zij begeleiden studenten in hun ontwikkeling passend bij hun leerwensen en mogelijkheden. Daarmee is er sprake van systematische interactie in de driehoek student – instructeur/werkbegeleider – slb'er/leercoach. In deze driehoek leren zij ook van elkaar.

Leren in een onderwijsbedrijf draagt voor studenten bij aan hun groei naar vakmens, met de beroepskennis, de beroepshandelingen en de beroepsidentiteit die daarbij horen.

2. Waarin verschilt een onderwijsbedrijf van een leerbedrijf?

Een onderwijsbedrijf is vanaf het begin opgezet en ontworpen als leeromgeving. Je zou kunnen zeggen: werken volgt leren. Er is dagelijks systematisch aandacht en tijd voor het leren en voor de ondersteuning ervan.

Een leerbedrijf is gericht op werken, op het leveren van producten en diensten. Je zou kunnen zeggen: leren volgt werken.

In een onderwijsbedrijf kunnen studenten rollen, taken, werkzaamheden uitvoeren die zij niet zomaar in een leerbedrijf kunnen uitvoeren. Denk aan leidinggeven.

In een onderwijsbedrijf zijn groepen studenten die met elkaar diensten en producten leveren en met en van elkaar leren. De grootte van die groepen kan verschillen per onderwijsbedrijf. In een leerbedrijf zijn er niet altijd groepen studenten, daar is er vaker sprake van een enkele student.

In een onderwijsbedrijf is de ondersteuning van studenten een gezamenlijke, structurele taak van begeleiders in de praktijk en begeleiders van school. In een leerbedrijf staan begeleiders van school meer op afstand en is het onderling contact beperkter.

De tijd die studenten in een onderwijsbedrijf zijn, geldt als begeleide onderwijstijd. De tijd die studenten in een leerbedrijf zijn, geldt als bpv-uren (gebonden aan wettelijke minimale en maximale omvang).

3. Wie zijn er in een onderwijsbedrijf en welke rollen hebben zij?

De 'harde kern' bestaat uit instructeurs/werkbegeleiders, groepen studenten, begeleiders vanuit school en klanten/gasten/bewoners/cliënten. De mate waarin zij aanwezig zijn, kan variëren. Anderen die in een onderwijsbedrijf zijn, zijn medewerkers en leidinggevenden

De aard van de dienstverlening bepaalt of er ook nog anderen in het onderwijsbedrijf komen. Denk aan familie van cliënten, aan leveranciers.

In onderwijsbedrijven hebben studenten, instructeurs/werkbegeleiders en begeleiders vanuit school een palet aan rollen. In totaal zijn dat er zo'n acht. Het gaat dan onder andere om die van lerende, collega/medewerker, begeleider/coach, observator en beoordelaar.

Studenten

Veel voorkomende rollen van studenten zijn: lerende, medewerker, collega, begeleider en observator. Minder voorkomende rollen zijn: opdrachtgever, beoordelaar en leidinggevende. Studenten zijn collega-in-opleiding.

Instructeurs/werkbegeleiders

Veel voorkomende rollen van instructeurs/werkbegeleiders zijn: collega, medewerker, observator, begeleider/coach, beoordelaar en lerende. Daarnaast zijn zij vakprofessional. Minder voorkomende rollen zijn: opdrachtgever, expert en coördinator.

Begeleiders vanuit school

Veel voorkomende rollen van begeleiders vanuit school zijn: collega, begeleider/coach, observator, beoordelaar, en expert. Minder voorkomende rollen zijn: coördinator, lerende en medewerker.

Klanten/gasten/bewoners/cliënten

Zij zijn de afnemers van de diensten en producten.

4. Wat doen studenten in een onderwijsbedrijf?

In onderwijsbedrijven voeren studenten een palet aan taken uit. De uitvoering verschuift van 'onder begeleiding' naar 'zelfstandig'. De snelheid waarmee dat gebeurt, hangt af van de complexiteit van de taak en van de ontwikkeling van de student.

Kleine, eenvoudige, uitvoerende taken doen studenten snel veelal zelfstandig. Complexe en leidinggevende taken voeren zij wat langer onder begeleiding uit. Daarnaast hebben studenten opdrachten en toetsen die ze maken. Een deel van de taken voeren studenten individueel uit, een ander deel doen ze samen (als duo/team/groep).

5. Wat gebruiken studenten in een onderwijsbedrijf?

In onderwijsbedrijven gebruiken studenten een palet aan spullen. Een deel van deze spullen is afkomstig van school. Denk aan leerboeken, werkboeken en een portfolio. Daarnaast zijn er spullen die nodig zijn voor de levering van diensten en producten. Denk dan aan gereedschappen/apparaten, formulieren en protocollen. Afhankelijk van de aard van het onderwijsbedrijf krijgen studenten ook bedrijfskleding.

6. Wanneer zijn studenten in een onderwijsbedrijf?

De hoeveelheid tijd die studenten in een onderwijsbedrijf zijn, varieert. Soms is dat een of enkele dagen in de week en dat voor een aantal weken achtereen. Soms is dat gedurende de gehele opleiding. Passend bij een levensechte leeromgeving hanteren onderwijsbedrijven voor hun diensten/shifts de tijden zoals die gelden in de branche. Dat betekent soms ook avonden, weekenden of schoolvakanties.

In de tijd dat studenten in een onderwijsbedrijf zijn, kunnen ze zich in hun eigen leertempo ontwikkelen. Daar hoort ook de mogelijkheid tot versnellen of vertragen bij. Vanwege het levensechte is het soms ook nodig dat diensten en producten op een bepaalde tijd geleverd moeten worden. Ook dat draagt bij aan het proces van ontwikkelen: zo gaat het in 'het echie'.

7. Waar ontwikkelen studenten in een onderwijsbedrijf zich?

In een onderwijsbedrijf is een palet aan plekken waar studenten hun leer- en of werktaken kunnen verrichten, waar ze kunnen oefenen en/of reflecteren op wat ze gedaan hebben, instructie en begeleiding krijgen. Sommige van die plekken zijn daar speciaal voor ingericht. Vaak is er een aparte plek waar studenten samen opstarten en afronden en waar ze vaktheorie krijgen.

8. Welke 'soorten' onderwijsbedrijven zijn er?

We onderscheiden twee soorten onderwijsbedrijven: onderwijsbedrijven met en onderwijsbedrijven zonder een externe partner. Er zitten veel overeenkomsten en ook wat verschillen tussen deze beide soorten. De belangrijkste overeenkomsten en verschillen staan hieronder.

	Onderwijsbedrijven met partners	Onderwijsbedrijven zonder partner
Eigenaar	Bedrijf/instelling anders dan MBO Amersfoort	MBO Amersfoort
Leerweg	BOL en soms ook BBL	BOL
Periode in onderwijsbedrijf	Soms gedurende gehele opleiding	Deel van de opleiding
Combinatie met bpv	Kan	Nee
Leren studenten centraal	Ja	Ja
Levensechte omgeving	Ja	Ja
Beschermde omgeving	Ja	Ja
Verlenen producten/diensten	Ja	Ja
Verbinden van leren en werken	Ja	Ja
Begeleiding	Werkbegeleiders of instructeurs werkzaam in de praktijk Leercoaches vanuit school (niet overal)	Instructeurs werkzaam in de praktijk Docenten vanuit school
Palet aan rollen	Ja	Ja
Palet aan taken	Ja	Ja
Palet aan spullen	Ja	Ja
Palet aan plekken	Ja	Ja
Groepsgrootte	10-15 studenten	>15 studenten

9. De essentie wat anders verwoord

Onderwijsbedrijven bij MBO Amersfoort: Wat zijn ze en wat gebeurt er?

In het mbo leren studenten veel in de praktijk. Ze doen dit bijvoorbeeld via stage (BOL) of door te werken (BBL). Dit praktijkgedeelte heet beroepspraktijkvorming (BPV).

Bij MBO Amersfoort is er iets extra's: veel BOL-studenten leren in onderwijsbedrijven. Dit zijn speciale bedrijven waar studenten centraal staan. Het doel is om studenten zo goed mogelijk voor te bereiden op hun werk. Dit noemen we Onderwijs in Bedrijf (OIB).

Wat is een onderwijsbedrijf?

Een onderwijsbedrijf lijkt op een echt bedrijf. Je vindt er bijvoorbeeld dezelfde machines en ruimtes als in het echte werkveld. Maar het is ook een school, met lesruimtes en begeleiders. Studenten leveren hier echte producten of diensten aan klanten, gasten, bewoners of cliënten. Terwijl ze werken, worden ze begeleid door vakmensen en docenten die hen helpen om beter te worden in hun vak.

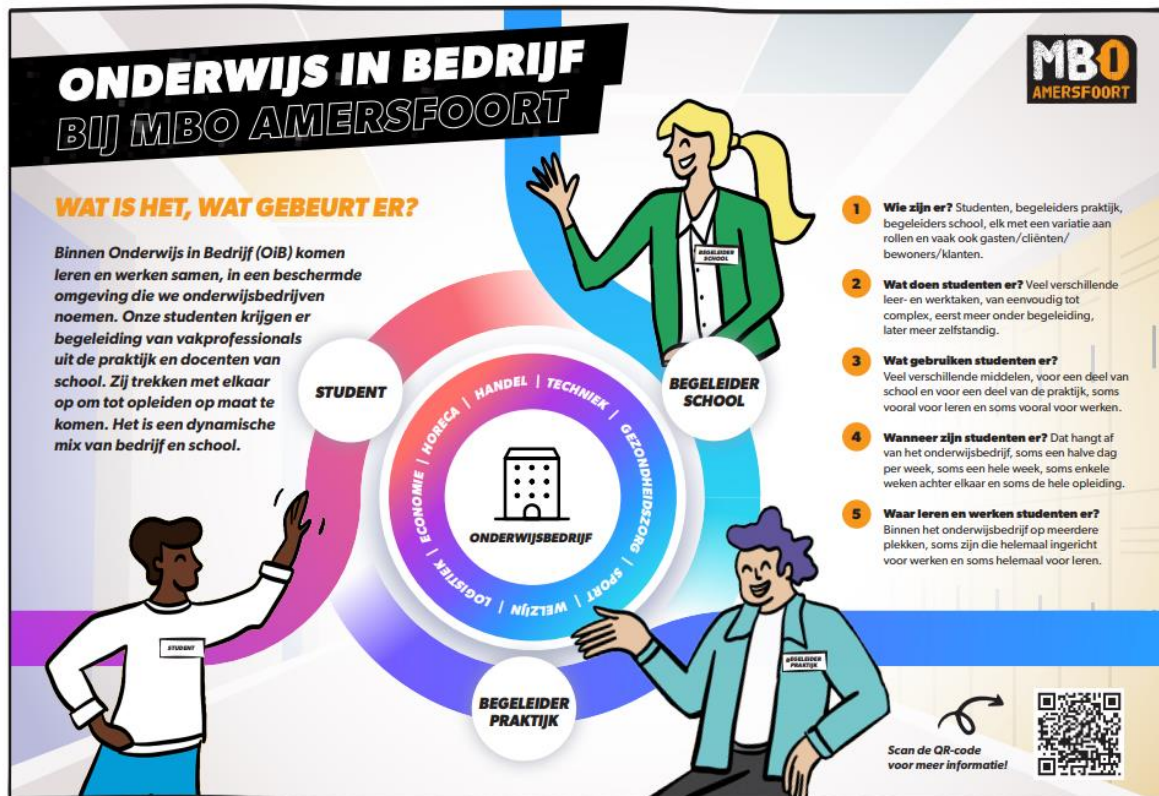
Verschillen tussen een leerbedrijf en een onderwijsbedrijf

- Onderwijsbedrijf: Hier ligt de focus op leren. Studenten krijgen veel begeleiding en doen taken die ze nog niet zelfstandig kunnen. Ze leren in een beschermde omgeving.
- Leerbedrijf: Hier ligt de focus op werken. Studenten helpen mee in een echt bedrijf en leren vooral door mee te doen.

Waarom een onderwijsbedrijf?

In een onderwijsbedrijf leren studenten op een veilige manier in een echte werkomgeving. Ze werken samen, oefenen veel en krijgen steeds meer verantwoordelijkheid. Zo groeien ze in hun vak en worden ze goed voorbereid op de arbeidsmarkt.

10. De visual

Deze visual is op A3 en geplastificeerd verspreid binnen alle onderwijsbedrijven.